

ІІ НАУКОВА ІСТОРІЯ

*Серія інтерв'ю до Міжнародного дня
жінок і дівчат у науці*

Ірина Денега

*доктор фізико-математичних наук,
провідна наукова співробітниця Інституту математики НАН України*

Сфера наукових досліджень:

геометрична теорія функцій комплексної змінної, комплексний і гіперкомплексний аналіз.

Цитата, якою науковиця керується в житті або науці:

«Успіх – це здатність крокувати від однієї невдачі до іншої, не втрачаючи ентузіазму» (Вінстон Черчилль)

Шлях у науку

Чому саме математика / ваша галузь?

Мій вибір зумовлений універсальністю цієї науки. Математика – це фундамент, на якому тримається все: від алгоритмів штучного інтелекту до законів руху планет. Я обрала цей шлях, бо хотіла володіти універсальним інструментом пізнання світу. Це мова, якою розмовляє природа, і розуміти цю мову – неймовірний привілей.

Хто або що найбільше підтримало вас на старті?

Найбільшою підтримкою на старті став мій науковий керівник. Саме ця людина не просто дала знання, а повірила в мої здібності ще до того, як я сама почала в них вірити. Важливо мати когось, хто скаже: «Це складна задача, але ти маєш достатньо здібностей, щоб її розв'язати». Такий кредит довіри став моїм фундаментом у найважчі моменти. Також величезною підтримкою була наукова література: коли ти знаходиш відповідь у книзі, це дає відчуття причетності до глобальної спільноти інтелектуалів.

Виклики

Чи маєте ви синдром самозванця. Якщо так, то як ви з ним справляєтеся?

Так, я знайома з цим відчуттям. Я відчуваю його майже щоразу, коли починаю нове дослідження. Раніше я думала, що мої досягнення – це просто збіг обставин або везіння. Зараз я справляюся з цим через логіку. Математика навчила мене оперувати фактами. Я зрозуміла: у науці нормально чогось не знати. Більше того, це наша робота – бути на межі знання та незнання. Я сприймаю цей «синдром» як індикатор того, що я вийшла із зони комфорту і росту.

Баланс у житті

Що допомагає не вигорати?

Я усвідомила, що дні, коли я «нічого не зробила», насправді є необхідною паузою для відновлення ресурсу. Математика потребує свіжого погляду, а він неможливий у стані виснаження. Вміння вчасно закрити ноутбук і сказати «на сьогодні достатньо» – це теж професійна навичка. Подорожі допомагають не просто втекти від рутини, а й змінити кут зору на власне життя.

Успіх і мотивація

Яким досягненням ви найбільше пишаєтеся?

Найбільшим своїм досягненням на сьогодні я вважаю отримання Премії Президента України для молодих вчених 2022 року. Для мене це не просто державна нагорода чи підтвердження наукової цінності моїх досліджень. Це символ стійкості. 2022 рік став випробуванням для кожного українця, і для науки зокрема. Отримати таке визнання саме тоді було надзвичайно важливо – це стало доказом того, що попри війну, українська наука живе, розвивається і має майбутнє. Ця премія нагадує мені про те, що наполегливість завжди приносить плоди, а інтелектуальна праця є нашим внеском у розбудову сильної та сучасної України.

Послання майбутнім науковицям

Що б ви сказали собі 10 років тому?

«Ти все робиш правильно, просто продовжуй». Іноді це саме те, що кожна з нас хоче почути.

Яку пораду дали б дівчатам, які бояться йти в науку?

Дівчата часто схильні до перфекціонізму, але наука – це територія помилок. Дозвольте собі бути недосконалою. Не бійтеся здаватися «недостатньо розумною» або ставити «дурні» питання. У науці немає тупиків, є лише дані, які допомагають знайти правильний шлях. Сприймайте науку не як іспит, а як велику пригоду. Шукайте своїх людей: оточуйте себе тими, хто підтримує, знаходьте менторок, читайте історії жінок, які вже пройшли цей шлях. Ви побачите, що ви не одна, і цей шлях цілком реальний.